
Kompetencja 5 – KARIERA ZAWODOWA

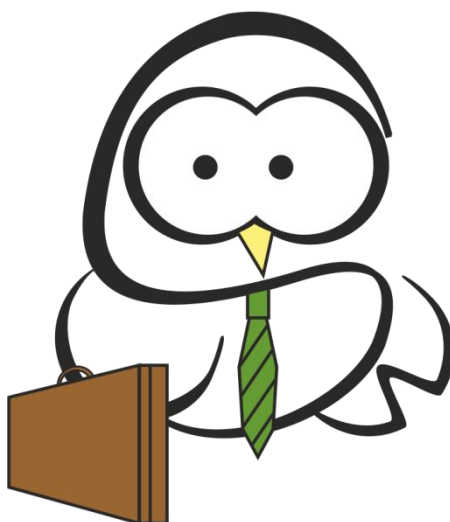

Scenariusz lekcji 9 – Mobbing w miejscu pracy

Składnik kompetencji:
Zachowania etyczne
i nieetyczne

Scenariusz lekcji 9 – Mobbing w miejscu pracy

Materiał nauczania:	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko mobbingu i przeciwdziałanie mobbingowi (TF9).
Środki dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • komputery klasy PC lub pokrewne - z dostępem do internetu, • pisaki, • papier szary.
Ćwiczenia:	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie zachowania będącego przejawem mobbingu.
Czas trwania:	45 minut

Organizacja zajęć i przebieg lekcji

Nauczyciel zapoznaje uczniów z definicją - **Mobbing to usystematyzowana forma przemocy psychicznej, stosowana wobec ofiary przez osoby współpracujące z nią – jej kolegów, przełożonych lub podwładnych.** Według Kodeksu Pracy mobbing oznacza działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciw pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękanii lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników (art. 94³ § 2 kp). Pracodawca jest zobowiązany do przeciwdziałania mobbingowi.

Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę mobbingu i bullyingu w miejscu pracy (10 min.). Nauczyciel odpowiada na ewentualne pytania uczniów, konsultuje. Następnie zachęca uczniów do dyskusji zadając pytania (nauczyciel zapisuje hasła na tablicy):

- *Czym jest dla was mobbing?*
- *Jakie są zachowania prowadzące do mobbingu?*
- *Jaki wpływ ma mobbing w pracy na życie zawodowe i osobiste?*

Nauczyciel przywołuje przykłady takich zachowań wraz z przykładowymi propozycjami przeciwdziałania mobbingowi. Informuje także uczniów, jakie skutki prawne niesie za sobą mobbing w pracy: *Pracownik, u którego mobbing wywołał rozstrój zdrowia, może dochodzić od pracodawcy zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Podmiotem odpowiedzialnym za mobbing będzie zawsze pracodawca, który nie dopełnił obowiązku przeciwdziałania temu zjawisku, niezależnie od tego, czy pracownik był mobbingowany przez pracodawcę (względnie osoby działające w imieniu pracodawcy), czy też przez innego pracownika. Wysokość odszkodowania nie może być niższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę (1500 zł brutto w 2012 roku).*

W dalszej części lekcji nauczyciel przechodzi do ćwiczeń.

Ćwiczenie 1: Wskazywanie zachowań będących przejawem mobbingu

Celem ćwiczenia jest wychwytywanie zachowań będących przejawem mobbingu.

Scenariusz lekcji 9 – Mobbing w miejscu pracy

Przeczytaj poniższe stwierdzenia, a następnie określ, czy są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

- 1) Długotrwałe i systematyczne prześladowanie psychiczne jednostki przez jedną lub kilka osób, przy milczącej zgodzie lub obojętności pozostałych członków grupy, bywa nazywane mobbingiem lub psychoterrorem. (P / F)
- 2) Zastraszenie jest formą mobbingu stosunkowo łatwą do rozpoznania. (P / F)
- 3) Mobbing jest to zjawisko społeczne, mogące pojawić się tylko w wybranej grupie ludzi. (P / F)
- 4) Często ofiara mobbingu pełni rolę kozła ofiarnego. (P / F)
- 5) Prześladowca dąży do tego, aby u człowieka mobbowanego wywołać i podtrzymywać lęk, poczucie winy lub uczucie poniżenia i upokorzenia. (P / F)
- 6) Zdarza się, że występuje mobbing urojony. (P / F)
- 7) Ofiara mobbingu może być zastraszana na wiele sposobów. (P / F)
- 8) Wzorowa praca może stać się powodem mobbingu. Inni pracownicy, a szczególnie przełożeni, czują się zagrożeni. (P / F)
- 9) Jedna osoba nie przeciwdziała mobbingowi, dlatego istnieje wiele organizacji i instytucji pozwalających bronić praw w pracy. (P / F)
- 10) Osoba odróżniająca się od pozostałych nie jest akceptowana przez innych pracowników. (P / F)

Czas przeznaczony powyższe ćwiczenie wynosi 10 minut pracy indywidualnej oraz dodatkowe 5 minut analizowania stwierdzeń wraz z nauczycielem.

Ćwiczenie 2: Jak przeciwdziałać mobbingowi

Nauczyciel przypomina uczniom definicję mobbingu i prosi uczniów o podanie przykładów, w jaki sposób pracodawcy mogą przeciwdziałać mobbingowi. Hasła zapisuje na papierze lub na tablicy. Możliwe odpowiedzi:

- uświadamiać podwładnym istotę i zagrożenia wpływające z mobbingu,
- określić kary grożące za psychiczne znęcanie się nad współpracownikami,
- precyzyjnie określić działania, które mogą być uznane za mobbing,
- zobowiązać pracowników do informowania o pojawieniu się wszelkich przejawów mobbingu,
- wyznaczyć godziny, w których będą rozpatrywane indywidualne sprawy pracowników w tym zakresie.

Czas przeznaczony na to ćwiczenie wynosi 10 minut (wraz z burzą mózgów – analizą możliwości).

Ćwiczenie 3: Konsekwencje doświadczania mobbingu przez pracownika

Nauczyciel prosi uczniów, aby zastanowili się w grupie, jakie mogą być konsekwencje dla pracownika, który doświadczył mobbingu w pracy. Hasła wypisują na papierze pisakiem. Możliwe odpowiedzi¹:

- kontakt z agresorem jest dla jednostki źródłem silnego stresu;

---

¹ Źródło: <http://rop.sejm.gov.pl>, Instytut Medycyny Pracy, publikacja: Mobbing w miejscu pracy, 2005 r.

Scenariusz lekcji 9 – Mobbing w miejscu pracy

- obniżenie samopoczucia, zaburzenia zdrowia psychicznego oraz zaburzenia psychosomatyczne;
- odczuwanie złości, irytacji, lęku, przygnębienia, zniechęcenia, bezradności, rezygnacji, apatii;
- poczucie winy i zaniżone poczucie własnej wartości;
- zaburzenia koncentracji uwagi;
- uzależnienia;
- zaburzenia lękowe;
- zespół wypalenia zawodowego;
- zespół zaburzeń po stresie urazowym;
- depresja reaktywna czy nawet myśli i próby samobójcze;
- dolegliwości somatyczne: bóle głowy, powracające migreny, choroby wrzodowe, wymioty, bezsenność, zakłócenia snu, wzrost napięcia mięśniowego oraz zaburzenia seksualne;
- zakłócenia w życiu społecznym i zawodowym - zmiana relacji ze współpracownikami;
- brak zaufania do kadry kierowniczej, spowodowany odczuwaniem małego poziomu bezpieczeństwa w pracy, co rzutuje na efektywność pracy, zaangażowanie w wykonywane zadania oraz przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

Czas przeznaczony na to ćwiczenie wynosi 10 minut (wraz z burzą mózgów – analizą możliwości).

Na zakończenie lekcji nauczyciel podsumowuje zajęcia i tematykę mobbingu. Dokonuje też oceny aktywności uczniów i zadaje pracę domową – wykonanie ćwiczeń i studium przypadku w systemie **eduKariera**.